

Mol·luscos recollits en Astúrias, en 1918

per

EN JOSEP MALUQUER

precedits de consideracions bibliogràfiques sobre la malacologia
asturiana

per

A. BOFILL i F. HAAS

El Sr. Maluquer, en sa estada a Oviedo, en l'estiu de 1918, en Comissió oficial del Ministeri de Proveïments, ha tingut l'amabilitat de fer varies remeses al Museu de Catalunya, de mol·luscos recollits per ell en diferents indrets de Astúries.

Creiem oportú donar a conèixer el resultat de ses recol·leccions, ja que són escasses les dades que es coneixien de aquella regió i ve a augmentar-se, per tant, el contingent de sa fauna malacològica.

Com les dades bibliogràfiques estan disperses en nombroses publicacions, i es fa tant difícil trobar-les: i com no hi ha cap treball consagrat especialment a la regió asturiana, creiem de valor reunir totes les que ens ha sigut possible trobar.

Bibliografia amb enumeració de les espècies citades

1. PFEIFFER, L.—Monographia heliceorum viventium, 1848-77.
Vol. I, p. 421. *Helix gougeti* Terv.—Villaviciosa.
Vol. V, p. 428. *Helix gougeti* Terv.—Villaviciosa.
Vol. VII, p. 421. *Helix cantabrica* Hid.—Caldas de Oviedo.
Vol. VII, p. 477. *Helix asturica* Pfr.—Astúrias.
Vol. VIII, p. 593. *Helix buvinieri* Mich.—Astúrias.
2. STROBEL, P.—Giornale di Malacologia. II, Pavía, 1854.
p. 88. *Helix barbula* Charp.—Astúrias.

3. PFEIFFER, L.—Novitates conchologicae, I, 1854-1860.
p. 25. *Helix asturica* Pfr.—Villaviciosa.
4. PASTOR Y LÓPEZ, P.—Apuntes sobre la fauna asturiana bajo su aspecto científico e industrial. Oviedo, 1859, 44 pp.
Limax rufus L. — Astúrias.
Helix aspersa — »
H. nemoralis — »
H. variabilis — »
H. fruticosa — »
Pupa tetraodon — »
Bulimus ventricosus — »
B. decolatus — »
Ciclostoma elegans — »
5. ALBERS, J. C.—Die Heliceen nach natürlicher Verwandtschaft systematisch geordnet. 2.ª edició. Leipzig, 1860.
p. 125. *Helix quimperiana* Fér.—Asturias.
6. FEFFREYS, J. G. - British Conchology. I, 1862.
p. 130. *Geomalacus maculosus* Allm.—Astúrias,
7. SAINT-SIMON, A. DE.—Descriptions d'espèces nouvelles du genre *Pomatias*, in Rev. Mag. Zool. XXI, 1869.
pp. 6, 18.—*Pomatias hispanicus* (Bourguignat in sched.)
Saint Simon.—Oviedo.
8. HEYDEN, L. VON.—Beitrag zur Fauna von Spanien und Portugal. Nachr. Bl. Deutsch. Mal. Ges. I, 1869.
p. 136. *Geomalacus maculosus* Allm.—Santa Albas.
Arion empiricorum L.—Santa Albas.
Helix nemoralis L. — » »
Clausilia rugosa Drap.— » »
9. KOBELT, W.—Katalog der im europäischen Faunengebiete lebenden Binnenconchylien. 2.ª edició. 1871.
p. 7. *Geomalacus maculosus* Allm.—Astúrias.
p. 14. *Helix quimperiana* Fer. — »
10. HIDALGO, J. G.—Description d'une nouvelle espèce d'*Helix* d'Espagne. Journ. de Conch. XXI, 1871.
p. 358. *Helix cantabrica* Hid.—Peña Abis en las cercanías de Caldas de Oviedo, y Monsacro, a 17 kms. de Oviedo.
11. HIDALGO, J. G.—Catálogo iconográfico y descriptivo de los moluscos terrestres de España, Portugal y las Baleares, 1875.
p. 181. *Arion empiricorum* Fer.—Astúrias.
p. 183. *Bulimus decollatus* L. — »

- p. 184. *B. ventrosus* Fer.—Astúrias.
 p. 186. *Clausilia rugosa* Drap. — Santa Albas, Astúrias.
 p. 187. *Cyclostoma elegans* Müll. —Astúrias.
 p. 188. *Geomalacus maculosus* Allm.— »
 p. 189. *Helix aspersa* Müll. — »
 p. 190. *H. asturica* Pfeiffer.—Santa Albas, Astúrias.
 p. 191. *H. cantabrica* Hid.—Peña Abis y Monsacro, en Astúrias.
 p. 201. *H. nemoralis* L.—Santa Albas, Astúrias.
 p. 205. *H. quimperiana* Fér.—Astúrias.
 p. 208. *H. strigella* Drap. — »
 p. 209. *H. variabilis* Drap. — »
 p. 212. *Pomatias crassilabrum* Dup.—Santa Albas, Astúrias.
12. PAETEL, F.—Katalog der Conchylien Sammlung. 1.ª edició. 1873.
 p. 87.—*Helix asturica* Pfeiffer.—Astúrias.
13. FISCHER, P.—Faune malacologique de la Vallée de Cauterets,
 Journ. de Conch., XXIV, 1874.
 p. 82. *Helix buvinieri* Mich. — Astúrias.
H. cantabrica Hid. — »
Pomatias crassilabrum Dup.— »
14. FISCHER, P.—Note sur les *Helix buvinieri* Mich. et *asturica*
 Pfeiffer. Journ. de Couch. XXIV, 1874.
 p. 95. *Helix buvinieri* Mich.—Villaviciosa, Astúrias.
15. ROSSMAESSLER, E. A. i KOBELT, W.—Iconographie, Vol. IV, V.
 1875 a 1890.
 Vol. IV, p. 45 —*Helix cantabrica* Hid.—Caldas de Oviedo.
 Vol. V, p. 91.—*H. asturica* Pfr.—Caldas de Oviedo y Villaviciosa.
16. WESTERLUND, C. A.—Faunæ europææ molluscorum extramarinorum prodromus. 1876 a 1878.
 p. 35.—*Geomalacus maculosus* Allm. —Astúrias.
 p. 45.—*Helix buvinieri* Mich. — »
 p. 74.—*H. cantabrica* Hid. — »
 p. 79.—*H. quimperiana* Fér. — »
17. PFEIFFER, L.—Monographia pneumonopomorum viventium, volumen IV, 1876.
 p. 204.—*Pomatias hispanicus* Bgt.—Oviedo.
18. FISCHER, P.—Manuel de Conchyliologie, París, 1880 a 1887.
 p. 198.—*Geomalacus maculosus* — Astúrias,

- p. 202.—*Testacella maugeli* — Astúrias.
T. haliotidea — »
Parmacella valenciennesi — »
Limax lumbricoides — »
Geomalacus maculosus — »
Arion timidus — »
Helix barbula — »
H. turriplana — »
H. buvinieri — »
H. quimperiana — »
H. cornea — »
H. carascalensis — »
H. cantabrica — »
H. velascoi — »
H. inchoata — »
H. ponentina — »
Pupa lusitanica — »
P. anglica — »
Zospeum schaufussi — »
Clausilia subuliformis — »
C. portensis — »
C. lusitanica — »
Succinea longiscata — »
S. debilis — »
S. virescens — »
Pomatias hidalgoi — »
19. SERVAIN, G.—Etude sur les mollusques recueillis en Espagne et en Portugal, 1880.
p. 68. *Helix buignieri* Mich.—Villaviciosa.
20. KOBELT, W. — Katalog der im europäischen Faunengebiele lebenden Binnenconchylien. 2.ª edició. 1881.
p. 16. *Geomalacus maculosus* Allm.—Astúrias.
p. 29. *Helix quimperiana* Ter. — »
p. 134. *Pomatias hispanicus* Bgt. — Oviedo.
21. FAGOT, P.—Les mollusques du Pic du Gar. Toulouse, 1882.
p. 7. *Helix cantabrica* Hid.—Caldas de Oviedo.
22. PAETEL, F.—Katalog der Conchylien Sammlung, 2.^a edic. 1883.
p. 124. *Helix asturica* Pfr.—Astúrias.
p. 159. *Pupa kobelti* Hid.— »
23. JORDAN, H.—Die Binnenmollusken der nördlich gemässigten

- Länder von Europa und Asien und der arktischen Länder.
Denkschr. Kais. Leop. Ak. Wiss. Halle, 1883.
p. 304. *Helix quimperiana* Fer.—Astúrias.
24. KOBELT, W.—Erster Nachtrag zur zweiten Auflage des Kataloges der im europäischen Faunengebiete lebenden Binnenconchylien. Nachr. Bl. deutsch. mal. Ges., XV, 1884.
p. 11. *Balea heydeni* Maltz.—Astúrias.
25. WESTERLUND, C. A.—Malakologische Miscellen. Jabrb. deutsch. mal. Ges., X, 1884.
p. 70. *Pomatias hispanicus* Bgt.—Oviedo.
26. ANCEY, C. F.—Mollusques inédits du système européen. Bull. soc. malac. France, I, 1884.
p. 159. *Helix oberthuri* Ancey.—Engotable, Astúrias a 2,000 m. alt.
27. WESTERLUND, C. A.—Fauna der in der palaearktischen Region lebenden Binnenconchylien, V, 1885.
p. 114. *Pomatias hispanicus* Bgt.—Oviedo.
28. WESTERLUND, C. A.—Fauna der in der palaearktischen Region lebenden Binnenconchylien, III, 1887.
p. 102. *Pupa kobelti* Hid.—Oviedo.
29. TRYON, G. W. & PILSBRY, H. A.—Manual of Conchology, structural and systematical, with illustrations of the species, 2.^a serie, III, 1887.
p. 121. *Helix buvinieri* Mich.—Asturias.
H. gougeti Fer. — »
30. PAETEL, F.—Katalog der Conchylien Sammlung, 3.^a edic. 1887.—1891. Vol. II.
p. 112. *Helix buvinieri* Mich.—Asturias.
p. 113. *H. cantabrica* Hid. — »
p. 162. *H. oberthuri* Anc. — »
p. 299. *Pupa kobelti* Hid. — »
31. TRYON, G. W. & PILSBRY, H. A.—Manual of Conchology, structural and systematical, with illustrations of the species, 2.ª série, IV, 1888.
p. 110. *Helix cantabrica* Hid.—Caldas de Oviedo.
32. BOFILL, A.—Catálogo de la colección conchiológica que fué de D. Francisco Martorell y Peña. Barcelona, 1888.
p. 43. *Helix asturica* Pfr.—Astúrias.
33. FAGOT, P.—Catálogo razonado de los moluscos del Valle del Essera. Barcelona, 1888.

- p. 30. *Pomatias hispanicus* Bgt. — Oviedo.
34. WESTERLUND, C. A.—Fauna der in der palaearktischen Region lebenden Binnenconchylien, II, 1889.
p. 29. *Helix quimperiana* Fer.—Astúrias.
p. 258. *H. oberthuri* Anc.—Engotable, Astúrias.
35. SIMROTH, H.—Die Nacktschnecken der portugiesisch-azorischen Fauna in ihrem Verhältnis zu denen der palaearktischen Region überhaupt Denkschr. Kais. Leop. Ak. Wiss. Halle, 1891.
p. 151. *Geomalacus maculosus* All.—Astúrias.
p. 171. *Arion empiricorum* Fer. — »
36. ROSSMAESSLER, E. A. I KOBELT, W.—Iconographie, nova serie, V, 1892.
p. 87. *Pomatias crassilabrum* Dup.—Santa Albas.
p. 91. *P. hispanicus* Bgt.—Oviedo.
37. FAGOT, P.—Histoire malacologique des Pyrénées françaises et espagnoles, Bull. Soc. Ramond —Bagnères de Bigorre, 1892.
p. 67. *Helix cantabrica* Hid.—Caldas de Oviedo y Monsacro.
p. 130. *Pomatias hispanicus* Bgt.—Oviedo.
38. WAGNER, A. J.—Monographie der Gattung *Pomatias* Stud, Viena, 1897.
pp. 26, 67. *Pomatias hidalgoi* Crosse, Var. *hispanica* St.-Simon.—Oviedo.
39. KOBELT, W.—Cyclophoridae, in: Das Tierreich, 1902.
p. 500. *Cochlostoma hispanicum* St.-Sim.—Oviedo.
40. TAYLOR, S. W.—Monograph of the land and freshwater mollusca of the British Isles. III, 1907.
p. 207. *Eulota fruticum* Müll.—Astúrias.
41. TAYLOR, S. W.—Monograph of the land and freshwater mollusca of the British Isles, IV. 1910.
p. 271. *Helix aspersa* Müll. monstr. *cornucopiae*.—Astúrias.
42. GERET, P.—Liste des genres et espèces décrits par C. F. Ancey, Journ. de Conch, LVII, 1910.
p. 21. *Helix oberthuri* Anc.—Astúrias.
p. 271. *Helix aspersa* Müller.— »
43. TAYLOR, S. W.—Monograph of the land und freshwater mollusca of the British Isles, IV. 1911-1912.
p. 224. *Helix nemoralis* Lin.—Astúrias.
p. 396. *H. pisana* Müll. — »
44. CAZIOT, E.—Note sur la section *Caracollina* dans le genre *Helix*. Feuille Jeun. Nat., XLII, 1912, p. 151-154, 157-160.

- p. 159. *H. buvignieri* Mich.—Villaviciosa.
45. CAZIOT, E.—La faune terrestre lusitanienne in: *Annal soc. Linn. Lyon*. Vol. LXII, 1915.
- p. 50. *Geomalacus maculosus* Allm.—Astúrias.
- p. 58. *Helix quimperiana* Fér. — »

Els dos treballs que esmentem a continuació, si bé no tractan de la fauna asturiana, propiament dita, contenen la descripció de dues espècies de la província de Santander, i que poden trobar-se també a Asturias:

1. CROSSE, H.—Catalogue des espèces appartenant au genre *Pomatias*, *Journ. de Conch.*, XII, 1864.
- pp. 25 i 27. *Pomatias hidalgoi* Crosse —Peña de Gorbea i Orduña.
2. HIDALGO, J. G.—Description de deux Hélices nouvelles d'Espagne et des îles Baléares. *Journ. de Conch.*, XV, 1865.
- p. 441. *Helix velascoi* Hid — Pico de Altamira en la Peña de Gorbea, y monte Aloñah, cerca de Oñate.

Llista sinonímica de les espècies esmentades en els treballs de la llista anterior

1. <i>Arion rufus</i> L.	19. <i>H. (Caracollina) turriplana</i>
<i>Limax rufus</i> L.	Mor.
<i>Arion empiricorum</i> Fér.	20. <i>H. (Chilostona) cornea</i> Drap.
2. <i>Ar. timidus</i> Mor.	21. <i>H. (Elona) quimperiana</i> Fér.
3. <i>Geomalacus maculosus</i> Allm.	22. <i>H. (Tachea) nemoralis</i> L.
4. <i>Limax lumbricoides</i> Mor.	23. <i>H. (Cryptomphalus) aspersa</i>
5. <i>Testacella maugéi</i> Fér.	Müll.
6. <i>T. haliotideae</i> Drap.	24. <i>H. (Euparypha) pisana</i> Müll.
7. <i>Parmacella valenciennesi</i>	25. <i>Chondrula quadridens</i> Müll.
Webb.	<i>Pupa tetraodon</i> Pastor y Lo-
8. <i>Eulota fruticum</i> Müll.	[pez (non Mortillet).
<i>Helix fruticosa</i> .	26. <i>Rumina decollata</i> L.
9. <i>Helix (Xerophila) variabilis</i>	27. <i>Pupa (Modicella) lusitanica</i>
Drap.	Rossm.
10. <i>H. (Candidula) velascoi</i> Hid.	28. <i>P. (Modicella) kobelti</i> Hid.
<i>H. carascalensis</i> Fischer	29. <i>Pupilla (Lauria) anglica</i> Fér.
[(non Férussac).	30. <i>Balea heydeni</i> Maltz.
11. <i>H. (Candidula) oberthuri</i> Anc.	31. <i>Clausilia (Kuzmicia) rugosa</i>
12. <i>H. (Candidula) cantabrica</i> Hid.	Drap.
13. <i>H. (Cochlicella) barbara</i> L.	32. <i>C. (Kuzmicia) moniziana</i> Lowe.
<i>Bulimus ventricosus</i> Drap.	<i>C. subuliformis</i> Küst.

14. <i>H. (Theba) strigella</i> Drap.	<i>C. lusitanica</i> Bgt.
15. <i>H. (Fruticicola) inchoata</i> Mor.	33. <i>C. (Kuzmicia) portensis</i> Silva.
16. <i>H. (Hygromia) occidentalis</i> Recl.	34. <i>Zospeum schaufussi</i> Frfld.
<i>H. ponentina</i> Mor.	35. <i>Succinea longiscata</i> Morl.
17. <i>H. (Caracollina) buvinieri</i> Mich.	36. <i>S. debilis</i> Baud.
<i>H. gougeti</i> Pfr. (non Terv.)	37. <i>S. virescens</i> Mor.
<i>H. asturica</i> Pfr.	38. <i>Ericia elegans</i> Müll.
<i>H. buvinieri</i> Mich. (non Desh.)	39. <i>Pomatias crassitabrum</i> Dup.
18. <i>H. (Caracollina) barbula</i> Charp.	40. <i>P. hidalgoi</i> Crosse.
	41. <i>P. hispanicus</i> Bgt.
	<i>P. hidalgoi</i> var. <i>hispanica</i> Wagn.
	<i>Cochlostoma hispanicum</i> Kob.

Llista de les espècies recollides per en Josep Maluquer

1. *Hyalinia (Polita) lucida* Drap.—Oviedo. Entre Oviedo i las Caldas. Covadonga, voltants de la cova.
2. *Hyalinia (Polita) cellaria* Müller.—Oviedo. Pravia.
3. *Hyalinia (Polita) pura* Ald.—Carretera de Castrillón a Santa María del Mar (Oviedo). Pravia.
4. *Hyalinia (Vitrea) narbonnensis* Cless.—Carretera de Castrillón a Santa María del Mar.
5. *Pyramidula (Pyramidula) rupestris* Stud.—Naranco (Oviedo). Covadonga, voltants de la cova. Caldas de Oviedo.
6. *Pyramidula (Gonyodiscus) rotundata* Müll.—Santa María del Mar.
7. *Helix (Xerophila) ericetorum* Müll.—Naranco. Oviedo.—Entre Oviedo i Las Caldas.—Santa María del Mar.—Pravia.—San Juan de Nieva.
En casi totes aquestes localitats viu junt amb el tipus, una forma més petita, més deprimida i més contracta, que recorda la *Helix nubigena* Charp.
8. *Helix (Cochlicella) barbara* L.—Oviedo. Naranco. Piedras Blancas.
9. *Helix (Theba) cantiana* Mtg.—San Juan de Nieva.
10. *Helix (Carthusiana) carthusiana* Müll.—Naranco. Oviedo.
11. *Helix (Monacha) incarnata* Müll.—Naranco. Avilés. Covadonga.
12. *Helix (Hygromia) occidentalis* Recl.—Covadonga. Piedras Blancas. Pravia.

13. *Helix (Vallonia) costata* Müll.—Entre Oviedo i Las Caldas. Covadonga. Castrillón.
14. *Helix (Candidula) carascalensis velascoi* Hid.—Covadonga.
15. *Helix (Caracollina) buwinieri* Mich.—Covadonga. Santa María del Mar.
16. *Helix (Caracollina) barbula* Charp.—Piedras Blancas. Santa María del Mar.
17. *Helix (Tachea) nemoralis* L.—Oviedo. Entre Oviedo i Las Caldas. San Juan de Nieva. Covadonga.
18. *Helix (Cryptomphalus) aspersa* Müll.—Oviedo. Caldas de Oviedo.
19. *Helix (Euparypha) pisana* Müll.—Avilés. Salinas.
20. *Zua subcylindrica* L.—Entre Oviedo i Las Caldas. Santa María del Mar. Covadonga.
21. *Pupa (Modicella) avenacea* Brug.—Covadonga.
22. *Pupa (Modicella) lusitanica* Rossm.—Covadonga.
23. *Pupilla (Lauria) cylindracea* Costa.—Naranco. Carretera de Castrillon a Santa María del Mar. Entre Oviedo i Las Caldas. Pravia. Covadonga.
24. *Clausilia (Kuzmicia) rugosa* Draparnaud.—Piedras Blancas. Santa María del Mar. Avilés. Covadonga.
25. *Succinea longiscata* Mor.—Piedras Blancas. Sta. María del Mar.
26. *Succinea pfeifferi* Rossm.—Piedras Blancas. Santa María del Mar.
27. *Lymnæa (Radix) limosa* L.—Piedras Blancas. Santa María del Mar.
28. *Ericia elegans* Müll.—Naranco, Oviedo. Entre Oviedo i Las Caldas, San Juan de Nieva. Covadonga.
29. *Pomatias obscurus hidalgoi* Crosse.—Entre Oviedo i Las Caldas. Covadonga.

Se han esmentat, precedents de Astúrias, el *Pomatias crassilabrum* Dup., *hidalgoi* Crs. i *hispanicus* St.-Simon. El abundant material de que disposem, ens permet formar judici sobre aquestes tres formes.

Lo primer ressort, és que totes elles tenen que subordinar-se a la antiga *Pomatias obscurus* de Draparnaud; pero com el *Pomatias* asturià presenta, entre altres diferències de menys importància, la costulació més forta i menys densa que el *obscurus* típic, cal separar-lo de aquell, baix la denominació més antiga de les donades a aquesta forma asturiana, o sia *hidalgoi* de Crosse.

Per lo referent al *P. hispanicus* de Bourgnat, de menor talla, més cònic, de costulacions més separades i més fortes, i de anfractes més convexes que *P. hidalgoi*, deu fer-se constar que es troben ensem exemplars que l'hi corresponen molt bé, però que, per insensibles transicions van reunint-se amb la forma últimament esmentada.

En quant al *P. crassilabrum* Dup., no poden referir-se a n'ell els exemplars de *hidalgoi*, que tenen el peristoma un poc més dilatat que el normal, ja que aquest peristoma dilatat queda sempre molt fràgil, mentres que el del *crassilabrum* es distingeix per sa major gruixaria.

30. *Theodoxia bourguignati* Recluz.—Piedras Blancas.

CONCLUSIÓ

En la llista sinonímica de les espècies esmentades en Astúrias, n'hi figuren 41, de les quals, indubitablement se ha de descartar la *Helix (Chilostoma) cornea* Drap., com pertanyent a la fauna dels Pirineus orientals, no essent probable que hagi passat a la serra cantàbrica. Ne queden, doncs, 40, a les quals n'hi ha que afegir 18 que ha trobat el Sr. Maluquer, com pot veure's en la llista anterior.

Les noves per Astúrias son les següents, amb les quals la fauna malacològica asturiana se eleva a 58:

- Hyalinia (Polita) lucida* Drap.
- H. (Polita) cellaria* Müll.
- H. (Polita) pura* Ald.
- H. (Vitrea) narbonnensis* Cless.
- Pyramidula (Pyramidula) rupestris* Stud.
- P. (Gonyodiscus) rotundata* Müll.
- Helix (Xerophila) ericetorum* Müll.
- H. (Theba) cantiana* Mtg.
- H. (Carthusiana) carthusiana* Müll.
- H. (Monacha) incarnata* Müll.
- H. (Vallonia) costata* Müll.
- Zua subcylindrica* L.
- Pupa (Modicella) avenacea* Brug.
- Pupilla (Lauria) cylindracea* Costa.
- Succinea pfeifferi* Rossm.
- Lymnaea (Radix) limosa* L.
- Theodoxia bourguignati* Recl.

Barcelona, 31 desembre 1918.